



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor  
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum  
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,  
Coordinatus, Seu Omnes ...**

**Diana, Antonino**

**Lugduni, M. DC. LXXX.**

189. Quomodo intelligenda sunt illa verba plus, vel minus, quando  
pœnitens se accusat de numero peccatorum? Ex p. 3. tr. 4. res. 93. alias  
94.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

de patet, ut diximus, esse prorsus refellendam opinionem quam ex Vivaldo adducit Verticelli, nemo enim ex Doctoribus ausus est ad illum numerum pertingere; Hinc rectè novissimè noster Pasqualigus in *sua Theologia tom. 2. disp. 73. sect. 2. num. 17.* sic ait; Quares ad quantum se extendat particula plus, aut minus? Respondetur, Extendi tantum ad id, quod non est excessus notabilis supra numerum explicatum arbitrio prudentis viri juxta qualitatem, & naturam subjectæ materiæ, ut desumitur ex *l. Hac adjectio ff. de verb. signific. & notar Glossa ibidem unde aliquando importat aliquid magnum respectivè, licet in se non sit aliquid magnum, ut duo respectu sex. Aliquando importat aliquid magnum in se, quia est aliquid parum respectivè, ut quinquaginta respectu mille. Ita ille.*

5. Et idè immeritò hic numerus extenderetur ad centum, ut ponitur in exemplo adducto à Verticelli.

6. Et tandem non deferam hic apponere verba Martini de San Joseph in *non. Confessor. tom. 1. lib. 1. rr. 8. de penit. n. 5.* ubi sic ait: El que no puede ajustar el numero de los pecados, podrá añadir la particula poco mas, ó menos, v.g. confesò uno diez pecados mortales, pocas mas, ó menos; despues se à cordò que eran doze, no esta obligado à confessar los dos olivados, porque entraron en la particula poco mas, ó menos. Però si despues hallasse quatro ò cinco pecados mas, tendria obligacion de confessar el exceso, porque no se entendio de baxo de la dicha particula, sic Authores citati, de los pecados que se confiesse, sera mayor el numero de los que se pueden incluir en la particula, mas, ó menos.

## RESOL. CLXXXIX.

Quomodo intelligenda sunt illa verba plus minusve, quando penitens se accusat de numero peccatorum? Ex part. 3. tract. 4. Resol. 93. aliàs 94.

Sup. hoc in  
Ref. præter-  
ita, & in  
Ref. seq.

§. 1. Quando non potest explicari certus numerus peccatorum, solent penitentes se accusare hoc modo, v.g. fornicatus sum vigesies, plus, vel minus; quaeritur dicta verba ad quem numerum peccatorum extendantur; ita ut postea non teneantur illa confiteri, si commissorum amplius aliquot vicibus recordentur? Ioannes Sancius in *select. disp. 2. numer. 13.* videtur docere ista verba plus, vel minus, usque ad duo, vel tria extendi. Et ideo ait Filiucius *tom. 1. rr. 7. c. 4. num. 82.* si non constat certus numerus peccatorum, dicatur probabilis, dicendo, v.g. decies peccavi plus, vel minus, quod si postea advertat fuisse 12. non est necesse illa duo amplius confiteri, secus si recordetur fuisse 15. vel 20. nam tunc teneatur confiteri illum excessum. Ita etiam docent Reginaldus *tom. 1. lib. 6. cap. 3. numero 206.* Vega in *summa, tom. 1. cap. 63. ca. 22.* Ledesma in *summa, tom. 1. c. 17. conclus. 7.* Sotus in *4. dist. 18. q. 2. art. 4.* Sylvest. *ver. Confess. 1. n. 12.* Sá *ver. Confessus, num. 32.* Toletus *lib. 3. c. 7. n. 2.* Villalobos in *summa, tom. 1. tract. 9. dub. 35. num. 5.* Sylvius in *3. addit. ad 3. part. q. 9. art. 2. quaeritur 1. & alij.*

2. Sed supradicta opinio esset nimis rigida, & scrupulosa, & ideo non admittenda. Unde mihi placet opinio Fagundez *præc. lib. 3. c. 5. num. 9.* ubi docet, quòd major, vel minor excessus illorum verborum, plus, minusve, sumendus sit per ordinem ad majorem, vel minorem numerum peccatorum, & ideo quando hujusmodi excessus, vel defectus sit nimis magnus, arbitrio prudentis committitur. Quòd ultimum etiam docuerat ante Vasquez in 3.

*part. tom. 4. quest. 91. arr. 1. dub. 2. num. 2.* Dicendum est igitur, illa verba plus minusve, esse extendenda ultra binarium, vel ternarium, secundum majorem, vel minorem numerum peccatorum, de quibus penitens se accusavit. Et ideo Navarrus in *cap. consideret, de penit. disp. 5. num. 42.* sic asserit. Non oportet contentem nimium esse obnoxium in exactè confitendo numero, sed sufficit bona fide exprimere certum, puta centum plus minus decem. Ita ille. Neque Doctores supra citati faciunt contra me. Nam loquuntur communiter, quando penitens se accusat decies plus, minusve peccasse. Nam concedimus posito dicto numero, illa verba non esse extendenda nisi ad duo, vel tria peccata, non autem si penitens se accusaret, v.g. centies plus minusve peccasse, quod est valde notandum à Confessariis, & penitentibus scrupulosis.

3. Non gravabor tamen hic apponere singularem opinionem Martini Vivaldi in *Candelabro aureo de confess. tit. 7. §. sed dixi, num. 3. fol. mihi 100.* ubi sic ait. Si aliquis recordaretur multorum peccatorum, ut si confessus fuit peccasse decies, & postea recordatur peccasse vigesies, quia error magnus fuit in primo numero, teneatur illa peccata secundum communem confiteri; sed verè, salva pace, mihi videtur, quòd si quis dixit, Peccavi decies in hoc peccato, & de omnibus aliis, quæ Deus scit me commississe; in hoc casu, quorum non recordor, dico meam culpam, non teneri amplius confiteri, si postea aliqua venerint in memoriam; dummodo sufficiens examen, ac debitum prius fuerit. Ita Vivaldus. Sed an hæc opinio sit probabilis, judicent alij; mihi enim non placet.

## RESOL. CXC.

An quando quis confitetur commississe erga Deum blasphemias, addendo paulo plus, minusve, si recordatur se aliis quatuor vicibus blasphemasse, teneatur has quatuor vices denuo confiteri?

Et hæc Resolutio est generalis in aliis peccatis? Ex part. 4. tract. 4. & Misc. Ref. 104.

§. 1. Communiter Doctores: quos vidi, asserunt, illa verba, plus, vel minus, extendi tantum ad duo; sed extendi etiam ad quatuor, docet novissimè Gaspar Hurtado de *Sacram. disp. 9. de penit. diff. 5.* ubi sic ait: Confitetur se fornicatum fuisse decem vicibus paulo plus, minusve, & postea recordatur se aliis tribus, vel quatuor vicibus fornicatum fuisse, non teneatur illas tres, vel quatuor vices de novo confiteri. Ita ille, cum quo videtur consentire Filiucius à me citatus in 3. *part. rr. 4. resol. 94.* quam vide.

2. Non desinam tamen hic adnotare, Hurtado suam sententiam veram existimare, quando etiam postquam talis recordatus est se illis tribus, vel quatuor vicibus amplius fornicatum fuisse, possit rectè ea verè indicare se decem vicibus fornicatum fuisse paulo plus, minusve, non verò quando id non potest sic judicare, & dicere, non quia post confessionem penitenti constante certo, aut determinato numero, nempe se duodecim vicibus determinatè fornicatum fuisse, vel quia post dictam recordationem non posset verè, & rectè judicare, & dicere se fornicatum fuisse decem vicibus paulo plus, minusve, sed duodecim paulo plus, minusve, quia sicut in principio penitenti certò constaret se duodecim vicibus determinatè fornicatum fuisse, aut judicaret, se duodecim paulo plus minusve fornicatum fuisse, teneatur sic confiteri,